

Για ένα καλό αποτέλεσμα στο Κανκούν

Οι προτάσεις του WWF για την επιτυχή κατάληξη της διάσκεψης του ΟΗΕ για το κλίμα στο Κανκούν του Μεξικού, 29 Νοεμβρίου – 10 Δεκεμβρίου 2010

Ο κόσμος χρειάζεται μια επιτυχία στο Κανκούν

Οι κυβερνήσεις απέτυχαν να συμφωνήσουν στην Κοπεγχάγη σε μια νέα κλιματική συμφωνία υπό την ευθύνη της Σύμβασης-Πλαίσιο του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC). Τώρα, ενόψει της διάσκεψης στο Κανκούν, οι κυβερνήσεις πρέπει να δείξουν πως είναι σε θέση και επιθυμούν να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή μέσω ενός πολυμερούς πλαισίου. Ρόλο κλειδί θα κληθούν να επιτελέσουν οι εθνικές πολιτικές για το κλίμα, την ενέργεια και την ανάπτυξη, καθώς επίσης και οι διμερείς συνεργασίες. Όλοι όμως γνωρίζουν πως απαιτείται μια παγκόσμια προσέγγιση για την επιτυχή σταθεροποίηση της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας στους 1,5° C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και την επίτευξη της προσπάθειας κορύφωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου το αργότερο έως το 2015. Αποτελεί επίσης ρόλο των κυβερνήσεων και του ΟΗΕ να προστατεύσουν τις πλέον ευάλωτες χώρες, κοινότητες και οικοσυστήματα από τις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος. Οι κυβερνήσεις μέσω της δημιουργίας ενός διεθνούς καθεστώτος πρέπει να παρέχουν το πλαίσιο και την απαραίτητη καθοδήγηση ώστε στη συνέχεια να επιτελέσουν το έργο τους οι υπόλοιποι μη-κρατικοί συμβαλλόμενοι φορείς.

Η πρόκληση για επίδειξη ηγετικού ρόλου και για την εξασφάλιση της παγκόσμιας συνεννόησης αφορά κυρίως τις μεγάλες οικονομίες του ανεπτυγμένου και αναπτυσσόμενου κόσμου. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι ΗΠΑ, Ευρωπαϊκή Ένωση, Ιαπωνία και Ρωσία από την μια πλευρά, και Κίνα, Νότια Κορέα, Νότια Αφρική, Βραζιλία, Μεξικό και Ινδία από την άλλη. Αυτό που τώρα απαιτείται είναι η συλλογική, αν και διαφοροποιημένη, πολιτική βούληση αυτών των χωρών να κλείσουν το πολιτικό κενό που εμποδίζει τις πολυμερείς κλιματικές προσπάθειες. Πρέπει να δείξουν ότι είναι σε θέση να βάλουν τα συμφέροντα όλων των λαών πάνω από τις εθνικές επιδιώξεις και να αποκαταστήσουν την πίστη των πολιτών σχετικά με την ικανότητά τους να ασχοληθούν αποτελεσματικά με την κλιματική αλλαγή. Οι κυβερνήσεις αυτών των κρατών πρέπει να δείξουν υπευθυνότητα για το μέλλον της ανθρωπότητας, χωρίς να αγνοούν τις ιστορικές τους ευθύνες.

Οι διαφωνίες μεταξύ των μεγάλων οικονομιών δεν θα επιλυθούν αν επιχειρηθεί η συνέχιση των συνομιλιών για το κλίμα έξω από το πλαίσιο του ΟΗΕ. Με τα μάτια της κοινής γνώμης στραμμένα στο Κανκούν, κάθε μεγάλη οικονομία πρέπει να παίξει εποικοδομητικό ρόλο, επιδιώκοντας και προωθώντας θέσεις για την απαγκίστρωση από το σημερινό αδιέξοδο.

Η μορφή του αποτελέσματος του Κανκούν

Στην 16^η διάσκεψη των μερών (COP16) οι κυβερνήσεις πρέπει να συμφωνήσουν σε ένα δίκαιο, φιλόδοξο και ισορροπημένο «πακέτο του Κανκούν». Το πακέτο πρέπει να εξασφαλίσει τη συναίνεση σε μια σειρά κρίσιμων ζητημάτων και να σηματοδοτήσει την πρόοδο των διαπραγματεύσεων που θα οδηγήσει τελικά σε μια ολοκληρωμένη, νομικά δεσμευτική συμφωνία υπό την αιγίδα της UNFCCC. Μια συμφωνία που θα τεθεί σε εφαρμογή πριν το τέλος του 2012.

Το πακέτου του Κανκούν πρέπει να βασίζεται σε δυο πυλώνες:

A. Ένα σετ ουσιαστικών αποφάσεων υπό την Σύμβαση και το Πρωτόκολλο του Κιότο, που θα εγκαθιστά τα απαραίτητα στοιχεία για τη δημιουργία μηχανισμών ή πλαισίων δράσης για την προσαρμογή, την αποδάσωση (REDD+), την χρηματοδότηση, την μείωση των εκπομπών, την μέτρηση, ανακοίνωση και επαλήθευση των εκπομπών (MRV) και την τεχνολογία, που θα διασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο φιλοδοξίας και θα περιγράφει με σαφήνεια τη συνεισφορά τους προς μια νομικά δεσμευτική συμφωνία.

B. Μια απόφαση-ομπρέλλα σε κάθε μια από τις ομάδες εργασίας για την μακροπρόθεσμη συνεργατική δράση (AWG-LCA) και για την μείωση των εκπομπών από τις ανεπτυγμένες χώρες που υπέγραψαν το Πρωτόκολλο του Κιότο (AWG-KP), που θα περιέχει μια συμφωνία για την πρόοδο των μελλοντικών διαπραγματεύσεων, περιλαμβανομένων

- Ενός χρονοδιαγράμματος και σχεδίου εργασίας
- Της προβλεπόμενης νομικής μορφής του αποτελέσματος ώστε να καταλήξει σε μια νομικά δεσμευτική συμφωνία για την μακροπρόθεσμη δράση, συνδυασμένη με μια δεύτερη δεσμευτική περίοδο μείωσης των εκπομπών ως συνέχεια του Πρωτοκόλλου του Κιότο
- Των συνδέσεων των ουσιαστικών αποφάσεων του Κανκούν με τη μελλοντική νομική συμφωνία
- Της περιγραφής μιας διαδικασίας που θα κλείσει το «χάσμα γιγατόνων» μεταξύ των τωρινών δεσμεύσεων για την μείωση των εκπομπών και του επιπέδου μείωσης που χρειαζόμαστε προκειμένου να μείνουμε αρκετά κάτω από τους 2° C ή, ακόμα καλύτερα, κάτω από τους 1,5° C
- Μιας επίσημης επισκόπησης των δεσμεύσεων για την περίοδο 2013-2015, που θα οδηγήσει σε ένα νέο σετ δεσμεύσεων για την μετά το 2017 περίοδο, και θα λαμβάνει υπόψη την 5^η έκθεση αξιολόγησης της IPCC (πρόκειται να δημοσιευθεί το 2014), καθώς και το αποτέλεσμα των διαδικασιών για το κλείσιμο του «χάσματος γιγατόνων».

Οι κυβερνήσεις πρέπει να χρησιμοποιήσουν τη συνάντηση του Κανκούν προκειμένου να απαντήσουν στην ερώτηση για το ακριβές νομικό καθεστώς που θα διέπει τη δεσμευτική περίοδο 2013-2017. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την θέσπιση μιας 2^{ης} δεσμευτικής περιόδου του Πρωτοκόλλου του Κιότο για την μείωση των εκπομπών από τις ανεπτυγμένες χώρες, καθώς και μια σειρά άλλων διατάξεων που θα συνδέονται με μια παρόμοια νομικά συμφωνία για την μακροπρόθεσμη συνεργατική δράση (AWG LCA).

Το αποτέλεσμα θα πρέπει να είναι έτοιμο για την τελική υιοθέτηση το 2011 κατά τη διάρκεια της διάσκεψης στη Νότια Αφρική και να τεθεί σε εφαρμογή το 2012, ώστε να αποφευχθεί το κενό μεταξύ των υφιστάμενων δεσμεύσεων και να δομηθούν οι νέες ρυθμίσεις για την περίοδο μετά το 2012.

Χωρίς την ύπαρξη συμφωνιών-ομπρέλα που θα περιγράφουν το μονοπάτι για μια παγκόσμια νομικά δεσμευτική συμφωνία που θα τεθεί σε εφαρμογή πριν το τέλος της 1^{ης} δεσμευτικής περιόδου του Πρωτοκόλλου του Κιότο, οι ουσιαστικές αποφάσεις δεν θα μπορέσουν να είναι τίποτα περισσότερο από ένα γενικό πλαίσιο εφαρμογής. Αυτό θα οδηγήσει σε μια αποσπασματική προσέγγιση, χωρίς την φιλοδοξία που απαιτείται για την αντιμετώπιση των διαρκώς εντεινόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οι ουσιαστικές αποφάσεις που πρέπει να εξαχθούν από το Κανκούν

Η πρόοδος που επιτελέστηκε τα τελευταία δυο χρόνια διαπραγματεύσεων για τα δομικά στοιχεία (building blocks) από τις δυο ομάδες εργασίας δεν είναι αμελητέα. Είναι πιθανό και αναγκαίο αυτή η πρόοδος να συνεχιστεί σε όλα τα δομικά στοιχεία ώστε να καταλήξουμε σε ένα ισορροπημένο

πακέτο. Οι μηχανισμοί και τα πλαίσια για τα δομικά στοιχεία θα σχηματίσουν ένα μέρος της μελλοντικής νομικά δεσμευτικής συμφωνίας.

Ομάδα εργασίας για την μείωση των εκπομπών από τις ανεπτυγμένες χώρες (AWG KP)

- Συμφωνία για τους κανόνες περί αλλαγής χρήσεων γης και αποδάσωσης (LULUCF), το πλεόνασμα των καταλογισμένων ποσοτικών μονάδων (AAU), και τους μηχανισμούς εμπορίας υπό το Πρωτόκολλο του Κιότο (CDM/JI/ET). Οι κανόνες πρέπει να διέπονται από τη μέγιστη περιβαλλοντική αξιοπιστία ώστε να διασφαλιστεί πως οι μειώσεις των εκπομπών από τις ανεπτυγμένες χώρες έχουν νόημα και δεν είναι απλά ένα κατασκευάσμα που θα διευρύνει το «χάσμα γιγατόνων»
- Συμφωνία για την συμπερίληψη και άλλων τομέων αερίων θερμοκηπίου
- Συμπερίληψη τουλάχιστον του ανώτερου εύρους των δεσμεύσεων των κρατών με συμφωνία για «μετάφραση» των δεσμεύσεων σε συγκεκριμένες Ποσοτικοποιημένες Υποχρεώσεις Μείωσης Εκπομπών (QEROs) για την περίοδο 2013-2017, έχοντας και πάλι ως έτος βάσης το 1990. Θα πρέπει παράλληλα να αναγνωριστεί πως αυτό το ανώτερο εύρος των δεσμεύσεων είναι επιστημονικά ανεπαρκές για να περιορίσει την αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας κάτω από τους 2^ο C και πως απαιτείται αναθεώρηση των στόχων προκειμένου να κλείσει το «χάσμα γιγατόνων» το συντομότερο δυνατό.

Ομάδα εργασίας για την μακροπρόθεσμη συνεργατική δράση (AWG LCA)

- **Προσαρμογή¹**: Εγκαθίδρυση ενός προς εφαρμογή «πλαισίου δράσης για την προσαρμογή» που ρυθμίζει τη θεσμική κατοχύρωση του πλαισίου, συμφωνεί στην καθιέρωση ενός παγκόσμιου μηχανισμού ασφάλισης, δίνει έμφαση στην διασύνδεση και αλληλεξάρτηση των οικοσυστημάτων και των ανθρώπων και την ανάγκη να προσαρμοστούν στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, περιγράφει μια διαδικασία για τον ορισμό «απωλειών και ζημιών», παρέχει επαρκή και προβλέψιμη χρηματοδότηση, και διαγράφει αναφορές στο κείμενο διαπραγματεύσεων περί « μέτρων αντιμετώπισης»² καθώς κάτι τέτοιο πρέπει να συζητηθεί στις διαπραγματεύσεις για την μείωση των εκπομπών και όχι για την προσαρμογή
- **REDD+³**: Συμφωνία για τη δημιουργία ενός «πλαισίου REDD+» που περιλαμβάνει φρασεολογία για έναν παγκόσμιο στόχο συνδεδεμένο με ξεκάθαρες δεσμεύσεις για μια ισότιμη, επαρκή, προβλέψιμη και βιώσιμη χρηματοδότηση, διαβεβαίωση για την προστασία των αρχέγονων δασών, της βιοποικιλότητας και των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών, καθιέρωση μιας τμηματικής προσέγγισης για την παροχή κινήτρων προς τα εθνικά κράτη με σκοπό την δημιουργία εθνικών προγραμμάτων REDD+, και ενδυνάμωση των αναφορών για τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των αιτιών απώλειας και υποβάθμισης των δασών, περιλαμβανομένων των αιτιών τόσο για τις ανεπτυγμένες όσο και τις αναπτυσσόμενες χώρες
- **Χρηματοδότηση⁴**: Δημιουργία πλαισίου που παρέχει επαρκή και προβλέψιμη χρηματοδότηση μέσω ενός αναθεωρημένου, ισορροπημένου και ισότιμου μηχανισμού της UNFCCC. Το πλαίσιο πρέπει να περιλαμβάνει:
  - **Πόροι και διακυβέρνηση**: λειτουργία ενός νέου παγκόσμιου κλιματικού ταμείου καθώς και άλλων διοικητικών διευθετήσεων, αποσαφήνιση της σύνθεσης και των καθηκόντων του διοικητικού συμβουλίου του υπό σύσταση ταμείου, αποσαφήνιση των διαδικασιών για

¹ Για περισσότερες πληροφορίες: http://assets.panda.org/downloads/wwf_cancun_briefing_paper_on_adaptation_final.pdf

² Τα «μέτρα αντιμετώπισης» αναφέρονται στις προσπάθειες κάποιων πετρελαιοπαραγωγών χωρών να θέσουν εντός των διαπραγματεύσεων προσαρμογής τις αιτιάσεις τους για βλάβες από την μείωση χρήσης ορυκτών καυσίμων

³ Περισσότερες πληροφορίες: http://wwf.panda.org/what_we_do/footprint/climate_carbon_energy/forest_climate/solutions/.

⁴ Περισσότερες πληροφορίες για την χρηματοδότηση: <http://wwf.panda.org/climatefinance>

τις δυνατότητες χρηματοδότησης δράσεων μείωσης εκπομπών, προσαρμογής, REDD και τεχνολογικών παρεμβάσεων, καθώς και αποσαφήνιση του τρόπου με τον οποίο θα εξασφαλιστεί η εποπτεία και ο έλεγχος της COP επί των αποφάσεων χρηματοδότησης

- **Πηγές χρηματοδότησης:** συμφωνία για τη δημιουργία ενός οδικού χάρτη ώστε να επιτευχθεί συναίνεση περί των καινοτόμων αλλά και παραδοσιακών πηγών για την επαρκή χρηματοδότηση, λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν χρήσιμες υποδείξεις της Συμβουλευτικής Ομάδας για την Κλιματική Χρηματοδότηση (AGF)
- **Μέγεθος:** δέσμευση για την παροχή τουλάχιστον \$100 δις ετησίως έως το 2020 ως ένα ελάχιστο ορόσημο για την υλοποίηση των υποχρεώσεων των πλούσιων ανεπτυγμένων κρατών, με ορισμό ενδιάμεσων στόχων το 2013 και το 2015.
- **Μετρήσιμη, ανακοινώσιμη και επαληθεύσιμη μείωση εκπομπών (MRV) & Σχέδια δράσης μηδενικού άνθρακα (ZCAPs) για τις ανεπτυγμένες χώρες⁵:** Δημιουργία ενός πλαισίου MRV που θα βασίζεται σε δεσμευτικούς στόχους μείωσης των εκπομπών, ώστε να διασφαλίζει:
  - Διεθνείς και συγκρίσιμους κανόνες καταγραφής, μια ενισχυμένη διαδικασία ελέγχου από ειδικούς που θα αποστέλλουν εγκαίρως «προειδοποιήσεις» στις χώρες που δεν προχωρούν στην μείωση των εκπομπών σύμφωνα με τους στόχους
  - Μια ενισχυμένη και πιο συχνή διαδικασία κοινοποίησης της πορείας των κρατών (national communication) κάθε 4 χρόνια με διετείς ενημερώσεις, που θα απαιτεί παράλληλα την υποβολή των μακροπρόθεσμων ZCAP και των ετήσιων «καταγραφών για την κλιματική χρηματοδότηση» (που θα πιστοποιεί την πρόοδο των χωρών σε σχέση με τις υποχρεώσεις τους). Η επόμενη κοινοποίηση της πορείας κρατών και η πρώτη κατάθεση των ZCAPs θα πρέπει να γίνει το 2012
  - Έναρξη προγράμματος υποστήριξης για την MRV, ξεκινώντας καταρχήν με ένα κοινό πλαίσιο καταγραφής των ροών χρηματοδότησης και καταλήγοντας στο σχεδιασμό ενός συστήματος MRV έως το 2012 σαν μέρος μιας νομικά δεσμευτικής συμφωνίας. Το πλαίσιο πρέπει να προβλέπει την υποχρέωση για ένα μηχανισμό συμμόρφωσης
- **MRV & Σχέδια δράσης χαμηλών εκπομπών άνθρακα (LCAPs) για τις αναπτυσσόμενες χώρες⁶:** Δημιουργία πλαισίου MRV για τις αναπτυσσόμενες χώρες (με λιγότερο αυστηρές προδιαγραφές για τις ελάχιστες ανεπτυγμένες χώρες -LDCs και τις χώρες των νησιωτικών συμπλεγμάτων -SIDs), που θα εξαρτάται από την παροχή επαρκούς στήριξης χρηματοδότησης, τεχνολογίας και τεχνογνωσίας. Το πλαίσιο θα απαρτίζεται από:
  - Μια ενισχυμένη, πιο συχνή κοινοποίηση της εθνικής πορείας (όπως παραπάνω),
  - Μια ενισχυμένη διαδικασία ελέγχου από ειδικούς και συμπερίληψη ενός μακροπρόθεσμου LCAP. Η επόμενη κοινοποίηση της πορείας των κρατών και η πρώτη κατάθεση των LCAPs θα πρέπει να γίνει το 2012
- **Μείωση των εκπομπών:**
  - **Μετατροπή των δεσμεύσεων σε στόχους και Κατάλληλες Εθνικές Δράσεις Μείωσης εκπομπών (NAMAs):** δημιουργία καταλόγου όπου θα περιλαμβάνονται οι δεσμεύσεις των κρατών (το ανώτερο εύρος) για την μείωση των εκπομπών και οι NAMAs των ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων κρατών. Ο κατάλογος θα χρησιμοποιηθεί ως μέρος της μελλοντικής νομικά δεσμευτικής συμφωνίας. Επίσης, καθιέρωση μηχανισμού υποστήριξης στην κατάσταση των NAMAs.
  - **Διαδικασία για το κλείσιμο του «χάσματος γιγατόνων»:** επίσημη αναγνώριση του ολικού χάσματος στην απαιτούμενη μείωση των εκπομπών και συμφωνία σε μια

⁵ Περισσότερες πληροφορίες για τα ZCAPs και LCAPs:

http://assets.panda.org/downloads/ngotreaty_group_a1_nat_comms_brief_june2010_fin_2.pdf

http://assets.panda.org/downloads/zero_and_low_carbon_action_plans_unfccc_final_oct_2010.pdf

⁶ Περισσότερες πληροφορίες:

http://assets.panda.org/downloads/ngotreaty_group_na1_nat_comms_brief_june2010_fin.pdf

διαδικασία που θα αναγνωρίζει τις επιπρόσθετες ανάγκες μείωσης των εκπομπών ώστε να αποτραπούν οι χειρότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να επιτευχθεί η τήρηση του ορίου των 2° C ή ακόμα καλύτερα του 1,5° C. Η διαδικασία θα πρέπει να ξεκινήσει το 2011 και να κλείσει το 2013.

- **Βήματα για να κλείσει το «χάσμα γιγατόνων» στο Κανκούν:** κλείσιμο μερικών κενών στο Κανκούν, π.χ. αποφασίζοντας την «ρύθμιση» των εκπομπών από τη ναυτιλία και την αεροπορία, ή αποτρέποντας την διπλή καταμέτρηση στις αντισταθμίσεις εκπομπών.⁷
- **Τεχνολογία:** Δημιουργία ενός πλαισίου για την τεχνολογία, που θα εμπλέκει, διευκολύνει και ενθαρρύνει την καινοτομία, την κτήση δεξιοτήτων, την συνεργασία και την διαμοίραση πληροφοριών. Ο μηχανισμός πρέπει να περιλαμβάνει δίκτυα κέντρων τεχνολογίας, που θα στηρίζουν την εφαρμογή καλώς καθορισμένων Σχεδίων Δράσης για την τεχνολογία.

Παρά την παγκόσμια οικονομική κρίση, οι πολίτες δεν έχουν σταματήσει να δείχνουν το ενδιαφέρον τους για την αποτροπή της κλιματικής αλλαγής και να ζητούν από τις κυβερνήσεις τη λήψη μέτρων. Η μοίρα πολλών χωρών απειλείται από την αλλαγή του κλίματος, όπως απειλείται η ζωή χιλιάδων ειδών βιοποικιλότητας και οικοσυστημάτων. Καμιά κυβέρνηση δεν πρέπει να εμποδίσει την δημιουργία ενός καλού και φιλόδοξου παγκόσμιου πλαισίου για την κλιματική αλλαγή, που θα στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα και θα διαπνέεται από την ανάγκη προστασίας των πολιτών ανά τον κόσμο. Το Κανκούν πρέπει να καταλήξει σε επιτυχή αποτελέσματα και να θέσει τις βάσεις για μια καλή νομικά δεσμευτική παγκόσμια συμφωνία.

Περισσότερες πληροφορίες:

Αχιλλέας Πληθάρας, υπεύθυνος εκστρατειών πολιτικής WWF Ελλάς, 2103314893,
a.plitharas@wwf.gr

⁷ Δείτε περισσότερα εδώ: http://assets.panda.org/downloads/wwf_plugging_the_gap_final.pdf